

GAGATEK (11) *sb m*

Oba a jasne; teksty nie oznaczają é; e jasne.

sg N gagatek (6). ◇ A gagatek (3). ◇ pl A gagatki (2).

Sł stp, Cn notuje, Linde XVI i XVIII w.

1. *Żywica ziemna; gagates, obsidianus lapis Cn (9) : GAgathek iefth kamień czarny y światły, á kiedy będzie zapalon/ pomaga naprzeciw niemoczi świętego Walantego, FalZioł IV 53c, +8a, IV 53c; Szkocia od Angliey ku pułnocy/ ziemiá iefth bárzo pożyteczna/ ma złotho/ írebro/ żywe írebro/ żelázo moliąc/ gágátki ktore w wodzie goráią á w oleiu gálną. BielKron 277, 277, 433v; á rośpaláiąc gágátek w Winie go gás/ á to pić daway temu kto kordyákę ma. SienLek 86, 50v, 103v.*

2. *Agat, kamień półszlachetny, jedna z odmian kwarcu (1) : Achates [achates – też kamień albo perła droga Mącz 2c] – Gagatek. Calep 16b.*

3. *Odmiana węgla brunatnego, tzw. węgiel smolny; gagates Calep, Cn (1) : Gagates – Gagatek. Calep 445a.*

Cf ACHATES, AGATEK

MM